

Ankara Tekelerinde Uzun Etkili GnRH Analogu Deslorelin'in Seksüel Aktivite Üzerine Etkileri*

**Savaş YILDIZ¹, Örsan GÜNGÖR², Pürhan Barbaros TUNCER³, Umut TAŞDEMİR³,
Halil EROL³, Cihan KAÇAR², Mustafa Numan BUCAK³**

1. Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Dölerme ve Suni Tohumlama ABD, Kars, TÜRKİYE

2. Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji, ABD, Kars, TÜRKİYE

3. Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü, Ankara, TÜRKİYE

savasyildiz75@hotmail.com

Sunulan bu araştırma ile son yıllarda bazı hayvan türlerinde seksüel aktivitenin ertelenmesi amacıyla kullanılan, fakat tekelerdeki etkisi ortaya konmamış olan GnRH agonisti deslorelinin plazma testosteron düzeyleri ve testis ölçüleri üzerine etkileri ve yan etkilerinin araştırılması amaçlandı. Çalışmada kullanılan hayvan materyalini Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından sağlanan 2-5 yaşlı 12 baş Ankara tekesi oluşturdu ve tekeler her grupta 6 baş bulunacak şekilde iki gruba ayrıldı. Etkisi araştırılacak olan GnRH analoğu deslorelin, 6 baş tekenin (Grup I, n=6) kulak derisi altına yerleştirildi ve implantlar burada 15 gün süre ile bırakıldı. Kontrol grubundaki tekelere ise (Grup II, n=6) placebo uygulandı. İmplantların çıkarılmasından sonra tüm hayvanlarda testis ve epididimis ölçüleri, ayrıca plazma testosteron düzeyi değerleri belirlendi. İmplantlar çıkarılmadan önce sadece 3. günde elde edilen testosteron değerleri açısından deslorelin (4,08±1,9 ng/ml) ve kontrol grubu (6,79±5,0 ng/ml) arasında istatistiksel farkın önemli olduğu tespit edildi (P<0,05). İmplantlar çıkarıldıktan sonraki 6. gün (P<0,01), 9. gün (P<0,05), 12. gün (P<0,01), 18. gün (P<0,05) ve 21. günde (P<0,05) gruplar arasında istatistiksel olarak fark olduğu belirlendi. Testis hacmi, uzunluğu, çapı, çevresi ve epididimal ölçüm değerleri açısından gruplar arasında istatistiksel olarak fark olmadığı saptandı (P>0,05). Sonuç olarak deslorelinin, implantların çıkarılmasından belirli bir süre sonra plazma testosteron düzeyi değerlerinin normale dönmesi ve herhangi bir yan etkisinin ortaya çıkmaması açısından tekelerde başarılı bir anti-fertilite ajanı olarak kullanılabilceği kanaatine varıldı.

¹Bu çalışma TAGEM tarafından desteklenmiştir (Proje No: TAGEM/07/08/04/01).